

EHDOTUS SUOJA-ALUEEN KÄYTTÖRAJOITUKSIKSI

Yleiskielto pohjaveden pilaamisesta on esitetty ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellossa (YSL 8§). Pohjaveden pilaamiskiellon kieltämiin toimenpiteisiin ei voi saada lupaa. Lainkohdan sisältö on seuraava: Ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että

- tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen etua.

Tämän lisäksi pohjaveden suojelua pilaantumiselta on käsitellään mm. Valtioneuvoston päätöksessä pohjavesien suojeleminen eräiden ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 19.5.1994/364. Päätöksen liitteenä on luettelo aineista, joita ei saa päästää pohjaveteen.

Laissa, asetuksissa ja päätöksissä ei ole kuitenkaan yksiselitteisesti kerrottu niistä toimenpiteistä, jotka pohjavesialueella ovat sallittuja tai vastaavasti kiellettyjä. Oheiset suoja-aluemääräykset on pyritty laatimaan siten, että ne mahdollisimman hyvin noudattaisivat pohjaveden suojelua koskevien lakien, asetusten ja päätösten henkeä. Ne sopivat käyttörajoituksiksi mille tahansa tärkeälle pohjavesialueelle. Määräykset on laadittu siten, että ne ovat riittäviä pohjaveden suojelemiseksi.

Vesi- ja ympäristönsuojelulain säännösten lisäksi suoja-alueella on, ellei Länsi-Suomen ympäristölupavirasto toisin määrää, noudatettava seuraavia määräyksiä:

Suoja-alue A (kartassa punaisella rajattu alue)

- 1. Alueella on kielletty ympäristönsuojeluasetuksen 1.luvun 1 §:ssä tarkoitettut uudet toiminnot ilman alueellisen ympäristökeskuksen hyväksymiä suojatoimenpiteitä.**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Ympäristönsuojeluasetuksen 1. luvun 1 §:ssä luetellaan toiminnot, joille on haettava ympäristölupa. Ympäristöluvan päättäjänä on toiminnasta ja sen laajuudesta riippuen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai alueellinen ympäristökeskus. Lupaa myönnettäessä viranomainen arvioi päästöt ja päästöriskin mm. pohjavesiin ja antaa tarvittavat määräykset pohjavesien suojelun turvaamiseksi. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä lausunto alueelliselta ympäristökeskukselta, jos ympäristö-lupa-asia koskee toiminnan sijoittumista tärkeälle tai vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Kyseiset velvoitteet ovat voimassa Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueella riippumatta siitä, rakennetaanko tekopohjavesilaitosta vai ei. Velvoitteet koskevat myös vanhoja olemassa olevia toimintoja, jotka ympäristönsuojeluasetuksen 1. luvun 1 §:ssä on mainittu (esim. ampumarata).

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Ehdotettu suoja-aluemääräys koskee ainoastaan uusia, alueelle mahdollisesti tulevaisuudessa sijoitettavia toimintoja. Suoja-aluemääräys edellyttää uusilta toiminnoilta alueellisen ympäristökeskuksen hyväksymiä suojatoimenpiteitä. Vaadittavat suojatoimenpiteet vaihtelevat toiminnan laadusta ja luonteesta riippuen. Vanhoihin olemassa oleviin toimintoihin (esim. ampumarata, teollisuus) määräyksellä ei ole vaikutusta.

- 2. Alueella on kielletty ympäristönsuojeluasetuksen liitteessä 1 lueteltujen veteen liukenevien aineiden käsittely ja varastointi siten, että niitä voi päästä maaperään tai pohjaveteen. Helposti haihtuvia myrkyllisiä aineita voi päästä maaperään myös ilman kautta, mikä on aineiden käsittelyssä huomioitava.**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki sisältää pohjaveden pilaamiskiellon (8§) ja maaperän pilaamiskiellon (7 §). Kyseiset kiellot ovat voimassa Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueella riippumatta siitä, rakennetaanko tekopohjavesilaitosta vai ei. Jos toiminnanharjoittaja pilaa pohjaveden tai maaperän, hän on korvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta ilman tekopohjavesilaitoksen rakentamista.

Valtioneuvoston päätös (364/1994) pohjavesien suojelemisesta eräiden ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta kieltää tiettyjen aineiden ja aineryhmien (mm. orgaaniset halogeeniyhdisteet, mineraaliöljyt ja hiilivedyt, eliöntorjunta-aineet ja niiden johdannaiset) päästämisen pohjaveteen joko suoraan tai maakerrosten tapahtuvan suodattumisen jälkeen.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Ehdotetulla suoja-aluemääräyksellä pyritään vaikuttamaan siihen, että liitteessä 1 lueteltujen aineiden varastointi ja käsittely on asianmukaista. Määräyksellä ei

kielletä ympäristönsuojeluasetuksen liitteessä 1 lueteltujen aineiden varastointia eikä käsittelyä. Sillä ei myöskään kielletä kyseisten aineiden käyttöä (esim. torjunta-aineet). Torjunta-aineiden ja niiden haitallisten hajoamistuotteiden määrien on voimassa olevan lainsäädännön perusteella alitettava juomavedelle asetetut raja-arvot.

3. Alueelle ei saa perustaa kaatopaikkoja.

Kaatopaikan perustaminen vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle lähelle asutusta on voimassa olevan lainsäädännön puitteissa käytännössä mahdotonta.

4. Alueella on kielletty uusien toimintojen osalta myrkyllisten kasvinsuojeluaineiden, tuhoeläin ja vesakkomyrkkujen käyttö ja varastointi, eikä alueella saa käyttää väkilannoitteita tai torjunta-aineita muuhun kuin normaaliin maa- ja puutarhatalouteen, metsänhoitoon tms.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki sisältää mm. pohjaveden pilaamiskiellon (8§). Lisäksi Valtioneuvoston päätös (364/1994) pohjavesien suojelemisesta eräiden ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta kieltää tiettyjen aineiden ja aineryhmien (mm. orgaaniset halogeeniyhdisteet, mineraaliöljyt ja hiilivedyt, eliöntorjunta-aineet ja niiden johdannaiset) päästämisen pohjaveteen joko suoraan tai maakerrosten tapahtuvan suodattumisen jälkeen.

Torjunta-ainelaki ja -asetus käsittelevät maa- ja metsätalouden sekä kotitalouden kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Lainsäädännöllä pyritään estämään haitalliset vaikutukset mm. pohjaveteen. Kasvintuotannon tarkastuskeskus hyväksyy vuosittain käytettävät torjunta-aineet.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Määräys estää uusien toimintojen osalta sellaisten torjunta-aineiden käytön ja varastoinnin, joita Kasvintuotannon tarkastuskeskus ei ole hyväksynyt. Määräys ei kiellä torjunta-aineiden ja lannoitteiden käyttöä. Torjunta-aine- ja nitraattijäämien on alitettava juomavedelle asetettu raja-arvo.

5. Alueella ei saa käyttää masuunikuonaa, lentotuhkia, jätevettä, jätevesilietettä, virtsaa tai lietelantaa kasteluun, sadetukseen, lannoittamiseen, maanparannukseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain 11 §:än pohjautuvassa asetuksessa (931/2000) maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annetaan selkeät määräykset ja ohjeet lannan varastoinnista, kotieläinsuojan sijoittamisesta ja rakentamisesta sekä lannoitteiden käytöstä.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Suoja-aluemääräys ei estä esim. karjan laiduntamista suoja-alueella eikä kuivalannan tai kompostin käyttöä. Omakotitalojen omissa puutarhoissa saa käyttää maanparannukseen puutuhkaa, kuivalantaa ja kompostia lannoitukseen.

6. Alueelle on kiellettyä rakentaa uusia valta- tai kantateitä tai tehdä niiden perusparannuksia, ellei niiden luiskiin rakenneta asianmukaisia pohjavesisuojausjauksia.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Laki yleisistä teistä (145/2001) 1 luvun 10 §:n mukaan tie on sijoitettava ja tehtävä siten, että tien ja liikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat ovat mahdollisimman vähäisiä. 1. luvun 11 §:n mukaan tie on pidettävä liikennettä tyydyttävässä kunnossa.

Nämä edellä mainitut pykälät ristiriita ympäristönsuojelulakiin suolan käytöstä teiden liukkauden torjuntaan, ovat luoneet käytännön, jossa pohjavesisuojausten rakentaminen on hyväksytty keinoksi pohjavesialueella olevan tien riskin pienentämiseksi.

Suoja-alue määräyksen merkitys

Suoja-alue määräys kohdistuu Tiehallintoon, jonka vastuulla on yleisten teiden rakentaminen tai kunnossapito. Suoja-alue määräys ei estä Pälkäneen kuntaa rakentamasta suoja-alueen sisällä kaavateitä.

7. Alueelle ei saa perustaa hautausmaata.

Suoranaisia lainsäädännöllisiä esteitä ei hautausmaan perustamiselle ole. On kuitenkin muodostunut käytäntö lähinnä eettisistä syistä, ettei uusia hautausmaita perusteta pohjavesialueille.

8. Alueella on kielletty väliaikaiset suojaamattomat öljysäiliöt. Säiliöt on varustettava niiden tilavuutta vastaavalla suoja-altaalla, katoksella, ylitäytön estimellä ja lukolla.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Laki maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta (378/1974) kieltää öljyn päästämisen maahan tai veteen sekä öljyn sellaisen varastoinnin, säilyttämisen tai käsittelyn, että siitä aiheutuu ilmeinen öljyvahingon vaara. Laki öljysuojarahastosta (379/1974) antaa mahdollisuuden öljyvahingosta kärsivän hakea korvausta öljysuojarahastosta niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat maa-alueen puhdistamisesta, jos saastumisen aiheuttaja ei kykene vastaamaan puhdistamisen kustannuksista eikä saastuneen alueen haltijaa voida kohtuudella velvoittaa puhdistamaan aluetta.

Ympäristönsuojelulaki sisältää pohjaveden pilaamiskiellon (8§) ja maaperän pilaamiskiellon (7 §). Pohjaveden pilaamiskielloa rikotaan, jos ainetta käsitellään siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muuten oleellisesti huonontua.

Edellä mainitut määräykset on voimassa Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueella riippumatta siitä, rakennetaanko tekopohjavesilaitosta vai ei.

Suoja-alue määräyksen merkitys

Ehdotetulla suoja-alue määräyksellä pyritään vaikuttamaan siihen, että öljyn käsittelyllä ja varastoinnilla ei rikota öljyvahinkojen torjumisesta annettua lakia eikä vaaranneta pohjaveden terveydellistä laatua (vrt. ympäristönsuojelulain 8 §).

- 9. Öljytuotteiden tankkausalueet on tehtävä alustaltaan tiiviiksi ja pinta- ja sadevedet on niiltä johdettava öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Katso kohta 8.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Suoja-aluemääräys öljytuotteiden tankkausalueesta koskee ajoneuvojen ja työkoneiden tankkaukseen tarkoitettua aluetta. Katso myös kohta 8.

Määräys ei koske pienkoneiden (mm. ruohonleikkurit, moottorisahat ym. käsikanistereista täytettävät) tankkaamista.

- 10. Alueella on kielletty uudet maanalaiset öljysäiliöt. Öljysäiliöt tulee sijoittaa siten, että niiden rikkoutuessa öljy ei pääse maaperään ja siten, että niiden kunto myös siirtoputkiston osalta voidaan tarkistaa.**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Katso kohta 8.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Suoja-aluemääräys ei koske olemassa olevia maanalaisia öljysäiliöitä. Suoja-aluemääräyksen perusteella ei siten velvoiteta siirtämään vanhoja maanalaisia öljysäiliöitä maanpinnalle.

- 11. Öljytuotteiden ja muiden pohjavedelle vaarallisten aineiden säilytyspaikat on varustettava ympäristöviranomaisten hyväksymien suojarakentein, samoin näiden aineiden käsittelytilojen lattiat on tehtävä tiiviiksi.**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Katso kohta 8.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Ehdotetulla suoja-aluemääräyksellä pyritään vaikuttamaan siihen, että öljyn käsittelyllä ei vaaranneta pohjaveden terveydellistä laatua (vrt. ympäristönsuojelulain 8 §). Pienimuotoisen kotitarvevarastoinnin (esim. ruohonleikkureiden ja moottorisahojen öljyt ja polttoaineet) osalta riittää, että säilytyspaikat ovat sateelta ja sulamisvesiltä suojassa.

- 12. Hakijalla on oikeus tarkastaa alueella olevia vanhoja öljysäiliöitä, mutta vastuu säiliöistä on kiinteistön omistajalla.**

Voimassa oleva lainsäädäntö

Kaavailtu tekopohjavesilaitoksen toiminta-alue sijaitsee tällä hetkellä Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueella, joka on luokiteltu vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi pohjavesialueeksi, jossa pohjaveden pilaamiskielto (ympäristönsuojelulaki 8§) on voimassa. Maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaista

tarkastuspakkoa ei tällä hetkellä ole. Pirkanmaan ympäristökeskus siirtää Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueen luokkaan I (vedenhankinnalle tärkeät pohjavesialueet), jolloin maanalaiset öljysäiliöt tulevat kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (344/1983) mukaisesti määräaikaistarkastuksen piiriin.

Suoja-alue määräyksen merkitys

Ehdotetulla suoja-alue määräyksellä Tavase Oy:lle annetaan oikeus tarkistaa maanalaiset öljysäiliöt omalla kustannuksellaan.

13. Maa-ainesten ottamislupaa haettaessa on hakemuksen liitteenä olevan suunnitelman oltava vähintään ympäristöministeriön laatiman oppaan ”Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito” (Ympäristöopas 85, 2001) edellyttämää tasoa.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Maa-ainesten ottoa säädellään maa-ainelailla (555/1981) ja asetuksella (91/1982)). Ottotoiminta on luvanvaraista ja lupaa haettaessa on esitettävä ottamissuunnitelma (Mal 1 5§). Maa-ainelain 3 – 7 §:n määräykset koskevat myös kotitarveottoa, johon ei vaadita maa-ainesten ottamislupaa. Kotitarveotto kuuluu ilmoitusvelvollisuuden piiriin, mikäli oton määrä on suurempi kuin 500 m³.

Suoja-alue määräyksen merkitys

Suoja-alue määräyksellä varmistetaan, että maa-ainesten ottamisessa ja ottamisalueiden jälkihoidossa otetaan huomioon pohjaveden suojeluun liittyvät kysymykset.

Alueen tasauksiin ja täyttöihin saa käyttää vain puhtaita täyttömaita.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki sisältää pohjaveden pilaamiskiellon (8§). Pohjaveden pilaamiskielloa rikotaan, jos maa-ainesta pannaan sellaiseen paikkaan, että tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muuten oleellisesti huonontua. Määräys on voimassa Isokankaan-Syrjänharjun pohjavesialueella riippumatta siitä, rakennetaanko tekopohjavesilaitosta vai ei. Jos toiminnanharjoittaja vaarantaa em. tavalla pohjaveden laadun, hän rikkoo ympäristönsuojelulakia, vaikka tekopohjavesilaitosta ei alueelle rakenneta.

Suoja-alue määräyksen merkitys

Puhtailla täyttömailla tarkoitetaan sellaisia maamassoja, joissa ei ole epäpuhtautena pohjaveteen liukenevia aineita (esim. kyllästysaineita, öljyjä, korkeita humuspitoisuuksia jne.). Ehdotetulla suoja-alue määräyksellä pyritään vaikuttamaan siihen, että alueella ei vaaranneta pohjaveden terveydellistä laatua (vrt. ympäristönsuojelulain 7 §).

Suoja-alueet A ja B (punaisella ja vihreällä rajatut alueet)

1. Hakijalla on oikeus asentaa omalla kustannuksellaan suoja-alueelle tarpeelliseksi katsomiinsa paikkoihin havaintoputkia, mittapatoja yms. ja ottaa niistä vesinäytteitä vedenlaadun seurantaan varten.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Suoja-aluemääräys antaa Tavase Oy:lle oikeuden asentaa havaintoputkia, mittapatoja yms. laitoksen toiminnan ja sen ympäristövaikutusten tarkkailuun liittyviä laitteita suoja-alueen sisällä ja tehdä niihin liittyviä mittauksia. Laitteiden sijoituspaikka pyritään valitsemaan siten, että siitä ei aiheudu haittaa kiinteistön omistajalle. Esimerkiksi havaintoputkia ei asenneta keskelle pihaa ilman maanomistajan suostumusta. Tavase Oy korvaa asianosaiselle tutkimustyöstä mahdollisesti aiheutuneen vahingon.

Vedenottamo- ja imeytysalueet

1. 25 metrin etäisyydelle pohjavesikaivoista tai imeytysalueista saa rakentaa vain veden ottamiseen ja käsittelemiseen sekä siihen liittyvään huoltoon tarvittavat rakennukset ja laitteet.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Vesilain 9.luku 20§:n mukaisesti ympäristölupavirasto voi määrätä tietyn ottamon ympärillä olevan alueen vedenottamon suoja-alueeksi, jolla ilman ympäristölupaviraston lupaa ei saa pitää asuin- taikka muuta vakituksena oleskelupaikkana olevaa rakennusta taikka sellaista varastoa, säiliötä, johtoa, viemäriä tai laitosta, mistä likaa tai muuta veden laatuun vaikuttavia aineita voi päästä pohjaveteen, joka saattaisi huonontaa ottamosta saatavan veden laatua.

Suoja-aluemääräyksen merkitys

Suoja-aluemääräys rauhoittaa alueen maankäytön ainoastaan vedenottamotoiminnalle.

Ehdotus muiksi määräyksiksi

1. Tavase Oy:llä on oikeus tarkoituksenmukaisella tavalla merkitä suoja-alueen rajat maastoon
2. Tavase Oy:n tulee päätöksen saatuaan viipymättä tiedottaa kirjallisesti asianomaisille maanomistajille suoja-alueen rajoista sekä suoja-alueen määräyksistä